

**UCHWAŁA NR XXVIII/187/2016
RADY MIEJSKIEJ W TOSZKU**

z dnia 30 listopada 2016 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji "Programu Opieki nad Zabytkami Gminy
Miejsko-Wiejskiej Toszek na lata 2014-2017" za okres 2014-2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.)

**Rada Miejska w Toszku
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji "Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Miejsko-Wiejskiej Toszek na lata 2014-2017" za okres 2014-2015 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Toszka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Toszku

Krzysztof Klonek

Sprawozdanie z realizacji
„Programu Opieki nad Zabytkami
Gminy Miejsko-Wiejskiej Toszek
na lata 2014-2017”
za okres 2014-2015

Spis treści

Wprowadzenie :	4
----------------------	---

PRIORYTET I: Rewitalizacja dziedzictwa kulturowego jako jeden z głównych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego miasta

Cel szczegółowy I.1 Poziom (w %) wydatków budżetu miasta na ochronę i opiekę nad zabytkami:	5
Cel szczegółowy I.2 Wartość finansowa wykonanych prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkach oraz liczba obiektów poddanych ww. pracom	5
Cel szczegółowy I.3 Zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi:	7
Cel szczegółowy I.4 Stan gminnej ewidencji zabytków i rejestru zabytków w zakresie zabytków nieruchomych i ruchomych	9
Cel szczegółowy I.5 Działania podjęte w celu rewitalizacji najważniejszych obiektów zabytkowych	10
Cel szczegółowy I.6 Wysokość dofinansowań do remontów rejestrowych obiektów zabytkowych nie będących własnością gminy	10
Cel szczegółowy I.7 Sposoby i formy informowania o możliwościach uzyskania dotacji na zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami	11
Cel szczegółowy I.8 Przeprowadzone konkursy na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego	12
Cel szczegółowy I.9 Stan iluminacji najważniejszych zabytków	12

PRIORYTET II: Sprawne i nowoczesne zarządzanie zasobem dziedzictwa kulturowego

Cel szczegółowy II.1 liczba prac studialnych i ewidencyjnych (studia historyczno-urbanistyczne, studia krajobrazowe, katalogi typów zabudowy regionalnej itp.)	14
Cel szczegółowy II.2 Zakres obowiązków pracownika na stanowisku zajmującym się ochroną dziedzictwa kulturowego i opieką nad zabytkami	14
Cel szczegółowy II.3 Liczba prelekcji oraz imprez popularyzatorskich dla lokalnej społeczności na temat najcenniejszych wartości lokalnego dziedzictwa kulturowego	14
Cel szczegółowy II.4 Sposoby uzgodnionej współpracy z policją i strażą pożarną w sprawie ochrony p.poż. i ochrony elementów zabytkowych przed kradzieżą i nielegalnym wywozem	16
Cel szczegółowy II.5 Liczba utworzonych szlaków turystycznych, tras rowerowych, ścieżek edukacyjnych, przyrodniczych itp	16
Cel szczegółowy II.6 Stan oznakowania szlaków turystycznych i obiektów zabytkowych ..	17
Cel szczegółowy II.7 Ilość utworzonych, zmodernizowanych elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej.	18

PRIORYTET III: Działania edukacyjne skierowane do społeczności lokalnych w celu budowania tożsamości kulturowej oraz promocja zewnętrzna wartości kulturowych regionu	21
Cel szczegółowy III. 1 Liczba i rodzaj zrealizowanych konkursów, wystaw, kiermaszy, festynów, rajdów z dziedzictwem kulturowym w tle	21
Cel szczegółowy III. 2 Sposób wprowadzenia kwestii dziedzictwa kulturowego regionu do systemu edukacji szkolnej	22
Cel szczegółowy III. 3 Liczba wydawnictw (w tym folderów promocyjnych, map, przewodników) związanych z historią i dziedzictwem kulturowym Gminy Toszek	23
Cel szczegółowy III. 4 Sposoby wynagradzania właścicieli zabytków za najlepiej przeprowadzony remont.....	24
W okresie sprawozdawczym nie podejmowano działań w powyższym zakresie.....	24
Cel szczegółowy III. 5 Sposoby i zakres współpracy z mediami w celu promocji zabytkowego zasobu gminy	25
Cel szczegółowy III. 6 Ilość zainstalowanych punktów informacji turystycznej.....	25
Cel szczegółowy III. 7 Ilość inicjatyw obywatelskich na niwie ochrony dziedzictwa kulturowego (stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, sposoby ich współpracy z samorządem).....	25
Cel szczegółowy III. 8 Działania podjęte w sprawie reklamy i promocji imprez ponadlokalnych.	26
Podsumowanie.....	31

Wprowadzenie

„Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miejsko-Wiejskiej Toszek na lata 2014-2017” został uchwalony przez Radę Miejską w Toszku Uchwałą Nr XXXIX/419/2013 z dnia 20 listopada 2013 r., która weszła w życie z dniem 10 grudnia 2013 r.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.) burmistrz sporządza, co dwa lata, sprawozdanie z realizacji programu, które przedstawia się radzie gminy.

Niniejsze sprawozdanie z realizacji w/w programu za okres dwóch lat, tj. 2014-2015, zostało sporządzone w oparciu o przepisy przytoczonej ustawy oraz na podstawie informacji złożonych przez pracowników Urzędu Miejskiego w Toszku i jednostek organizacyjnych Gminy Toszek, t.j.:

- Centrum Kultury „Zamek” w Toszek,
- Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych w Toszku,

w których władaniu znajdują się zabytki nieruchome lub które w swojej bieżącej działalności prowadzą działania informacyjne, popularyzacyjne i edukacyjne dotyczące opieki nad zabytkami.

Gminny program opieki nad zabytkami określa kierunki podejmowanych przez samorząd działań, mających na celu szeroko pojętą ochronę dziedzictwa kulturowego. W programie zostały określone priorytety, w ramach których wytyczono kierunki działań, a na ich podstawie zadania do realizacji przez Gminę Toszek:

- 1) Priorytet I: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako jeden z głównych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego miasta.
- 2) Priorytet II: Sprawne i nowoczesne zarządzanie zasobem dziedzictwa kulturowego.
- 3) Priorytet III: Działania edukacyjne skierowane do społeczności lokalnych w celu budowania tożsamości kulturowej oraz promocja zewnętrzna wartości kulturowych regionu.

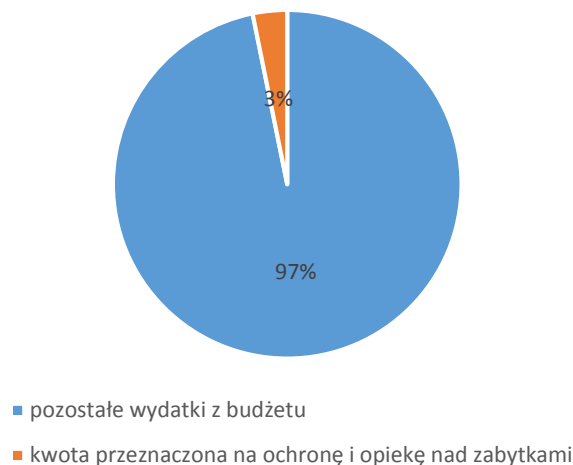
PRIORYTET I: REWALORYZACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO JAKO JEDEN Z GŁÓWNYCH CZYNNIKÓW ROZWOJU SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO MIASTA

Cel szczegółowy I.1 Poziom (w %) wydatków budżetu miasta na ochronę i opiekę nad zabytkami

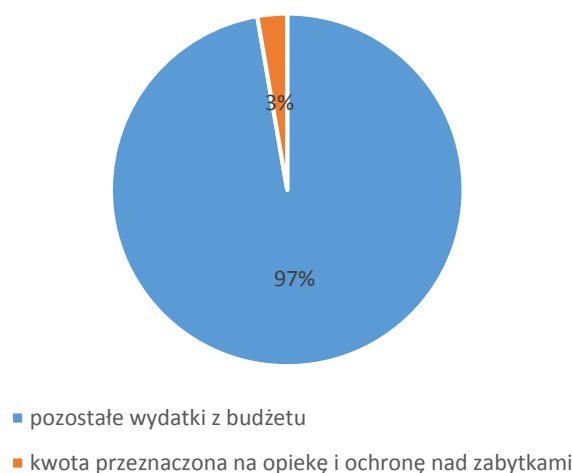
Wydatki z budżetu Gminy Toszek w 2014 r. wyniosły 30.063.469,65 zł, w tym na ochronę i opiekę nad zabytkami przeznaczona została kwota 990.784,36 zł, co stanowi **3,30 %** budżetu gminy. Natomiast w roku 2015 wynosiły one 30.528.351,00 zł, z czego na w/w cel przeznaczona została kwota w wysokości 854.888,47 zł, co stanowi **2,88 %** budżetu.

Poniżej wykresy obrazujące poziom (w%) wydatków z budżetu Gminy Toszek w poszczególnych latach przeznaczonych na ochronę i opiekę nad zabytkami.

WYDATKI Z BUDŻETU GMINY TOSZEK -2014 r.

WYDATKI Z BUDŻETU GMINY TOSZEK - 2015 r.

Cel szczegółowy I.2 Wartość finansowa wykonanych prac remontowo-konserwatorskich przy zabytkach oraz liczba obiektów poddanych ww. pracom

W 2014 r. n/w obiekty zostały poddane pracom remontowo-konserwatorskim, a wartość tych robót wyniosła odpowiednio:

- 1) Urząd Miejski w Toszku:
 - a) wykonanie zabezpieczenia przeciwwilgociowego kondygnacji piwnic Urzędu Miejskiego w Toszku – wartość finansowa 241.734,16 zł,
 - b) roboty remontowo-budowlane związane z remontem parteru budynku Urzędu Miejskiego w Toszku – wartość finansowa 85.760,30 zł,
- 2) Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marcina Biskupa w Paczynie:
 - a) prace remontowo-konserwatorskie XVII wiecznej drewnianej dzwonnicy – wartość finansowa 15.000,00 zł,
- 3) Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Toszku:
 - a) wymiana kinkietów oświetlających główną nawę Kościoła z dwu świecznikowym na trzy świecznikowe i z jedno świecznikowych na dwu świecznikowe wraz z wymianą kinkietów oświetlających nawy boczne i obrazy stacji Drogi Krzyżowej z jedno świecznikowych na dwu świecznikowe – wartość finansowa 14.811,22 zł,
- 4) Centrum Kultury „Zamek w Toszku” otrzymało dotację celową na wykonanie prac remontowo-konserwatorskich - wartość finansowa 633.478,68 zł.

W roku 2015 wartość finansowa działań w ramach priorytetu I przedstawia się w sposób następujący:

- 1) Urząd Miejski w Toszku:
 - a) dalszy ciąg robót związanych z zabezpieczeniem przeciwwilgociowym kondygnacji piwnic budynku Urzędu Miejskiego w Toszku – wartość finansowa 20.772,00 zł,
 - b) wzmocnienie konstrukcji dachu wraz z wymianą pokrycia dachu budynku Urzędu Miejskiego w Toszku – kwota 279.085,60 zł,
 - c) remont pomieszczeń parteru i I piętra Urzędu Miejskiego w Toszku – wartość finansowa 154.003,41 zł,
 - d) mechaniczne oczyszczenie i konserwacja elewacji budynku Urzędu Miejskiego w Toszku – wartość finansowa 54.000,00 zł,
- 2) Centrum Kultury „Zamek w Toszku” - otrzymało dotację celową z budżetu Gminy o łącznej wartości finansowej 347.027,46 zł.

Łączna wartość finansowa przeznaczona na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkach w okresie objętym sprawozdaniem wyniosła łącznie 1.845.672,83 zł, tj.:

- w 2014 r.: 990.784,36 zł
- w 2015 r.: 854.888,47 zł.

Wartość finansowa wykonanych prac remontowo-konserwatorskich w latach 2014–2015 na terenie toszeckiego zamku w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 pn.: „Rewitalizacja gotyckiej Wieży Zamkowej z przeznaczeniem na Centrum Ekspozycji Historycznych Zamek w Toszku oraz rewitalizacja budynku stajni wraz z zagospodarowaniem otoczenia” wyniosła 3.031.608,11 zł.

Cel szczegółowy I.3 Zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi

Gmina Toszek poprzez swoje jednostki organizacyjne wykazuje bogaty zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi - zarówno finansowy, jak i niefinansowy.

W zakresie finansowym Gmina Toszek od lat wspiera organizacje pozarządowe udzielając im w szczególności dotacji celowych na realizację zadań publicznych w trybie pozakonkursowym (tzw. „małe granty”), na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U z 2016 r. poz. 1817). Działania te w sposób znaczący przyczyniają się do rozwoju kultury, pamięci historycznej i regionalnej.

I tak w roku 2014 na realizację poszczególnych zadań publicznych w ramach „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Miejsko-Wiejskiej Toszek na lata 2014-2017” przeznaczono z budżetu Gminy Toszek środki finansowe o łącznej wartości 24.374,00 zł. Zostały one przekazane w ramach dotacji celowych na realizację n/w zadań:

- 1) Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego, ul. Wczasowa 3, 47-400 Racibórz:
 - a) „Gartenfest - Festyn Ogrodowy” - wartość udzielonej dotacji 1.500,00 zł,
 - b) „Rajd szlakiem zabytków Ziemi Toszeckiej” - wartość udzielonej dotacji 1.750,00 zł,
- 2) „Stowarzyszenie WIZAWI”, ul. Zamkowa 10, 44-180 Toszek:
 - a) „Rowerowi odkrywcy” - wartość udzielonej dotacji 8.124,00 zł,
- 3) Stowarzyszenie „Orkiestra Dęta Toszek”, ul. Wiejska 24, 44-180 Toszek:
 - a) „Wspieramy talenty” - warsztaty muzyczne wspierające rozwój muzyki na terenie Gminy Toszek - wartość udzielonej dotacji 3.000,00 zł,
 - b) „Grali skocznie Dzieciąteczku” - cykl koncertów kolędowych w wykonaniu orkiestry dętej - wartość udzielonej dotacji 10.000,00 zł.

Dodatkowo w roku 2014 Gmina Radzionków otrzymała dotację celową w wysokości 5.000,00 zł w trybie art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1-2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1870), na realizację zadania pn. „Utworzenie ekspozycji w Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoszlązaków do ZSRR w 1945 r.”

W roku 2015 na realizację poszczególnych zadań zrealizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi z budżetu Gminy Toszek udzielono dotacji celowych na łączną kwotę 31.745,65 zł, przyczyniając się do realizacji n/w zadań:

- 1) Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców Województwa Śląskiego, ul. Gliwicka 32/2, 44-180 Toszek:
 - a) „Rajd szlakiem zabytków Ziemi Toszeckiej” - wartość udzielonej dotacji 1.750,00 zł,
 - b) „Ocalić od zapomnienia - uroczystość upamiętniająca ofiary obozu NKWD w Toszku” - wartość udzielonej dotacji 2.500,00 zł,
- 2) Stowarzyszenie „Orkiestra Dęta Kotulin”, ul. Świńska 31, 44-180 Kotulin:
 - a) „Orkiestra dęta najlepsza na Boże Narodzenie - Organizacja warsztatów wyjazdowych dla członków orkiestry dętej i cyklu koncertów bożonarodzeniowych” - wartość udzielonej dotacji 10.000,00 zł,
- 3) Stowarzyszenie „Orkiestra Dęta Toszek”, ul. Wiejska 24, 44-180 Toszek:
 - a) „Jubileuszowe muzykowanie z okazji 50-lecia istnienia Orkiestry Dętej Toszek” - wartość udzielonej dotacji - 8.120,00 zł,
- 4) Stowarzyszenie „Toszeckie Towarzystwo Śpiewacze”, ul. Zamkowa 10, 44-180 Toszek:
 - a) „Konfrontacje śpiewacze w Gminie Toszek” - wartość udzielonej dotacji 9.375,65 zł.

Odnosnie współpracy samorządu Gminy Toszek z organizacjami pozarządowymi w formie niefinansowej podjęto n/w działania:

- 1) wymiana informacji o podejmowanych działaniach poprzez publikowanie istotnych informacji na stronie internetowej www.toszek.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Toszek,
- 2) tworzenie wspólnych imprez, przedsięwzięć o charakterze inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji i organów gminy,
- 3) pomoc przy aplikacji i przygotowaniu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych,
- 4) promowanie działających organizacji poprzez zamieszczenie informacji na stronie www.toszek.pl w specjalnych zakładkach, na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Toszku oraz w publikacjach promocyjnych,
- 5) informowanie o możliwościach pozyskania środków finansowych, konsultacjach i pomocy bezpośrednio związanej z przygotowaniem wniosków aplikacyjnych, przeprowadzeniem i rozliczeniem operacji,
- 6) współpraca Szkoły Podstawowej im. Gustawa Morcinka w Toszku z n/w podmiotami w zakresie organizacji różnorodnych przedsięwzięć:
 - a) DFK Koło Toszek - wieczór bajek,
 - b) Stowarzyszenie „Dobro Dziecka” - festyn z okazji Dnia Dziecka,
 - c) Centrum Kultury Zamek w Toszku - konkurs recytatorski,
 - d) Parafia Toszek -koncerty papieskie,
 - e) Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Toszeckiej - wyjazd uczniów do Akademii Medycznej w Zabrze - warsztaty „Zdrowe odżywianie w regionie”,

fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Toszku – „Wieczór bajek”

- 7) współpraca Szkoły Podstawowej w Kotulinie z n/w organizacjami pozarządowymi:
 - Stowarzyszenie „Razem dla Kotulina” - udostępnianie hali sportowej na prowadzenie zajęć dla sekcji mażorettek,
 - a) Caritas - Dzień Seniora przy dodatkowej współpracy z parafią Kotulin,
 - b) występy uczniów na imprezach organizowanych przez koło Mniejszości Niemieckiej,
 - c) Orkiestra Dęta Kotulin - udział uczniów w zajęciach, współpraca przy organizowaniu imprez środowiskowych,
- 8) współpraca Gimnazjum im. Ireny Sendler w Toszku z n/w podmiotami w zakresie:
 - a) DFK Koło Toszek:

- udział uczniów w uroczystościach upamiętniających ofiary Obozu NKWD w Toszku przy pomniku: Zbiorowa Mogiła Ofiar Obozu NKWD w maju 2015 r.
 - dwujęzyczna wystawa fotograficzna na Zamku w Toszku w sali Peterswaldskiej "Miejsca pamięci w Toszku",
- b) Ośrodek KARTA w Warszawie:
- udział w XVIII ogólnopolskim konkursie historycznym: "Historia bliska – nieodkryta, nieopowiedziana, niezapisana....",
 - grupa uczniów otrzymała wyróżnienie za opracowanie pt.: "Siostra Sigisberta i klasztor sióstr Boromeuszek w Toszku" (grudzień 2015 r.),
- 9) współpraca Centrum Kultury „Zamek w Toszku” ze Stowarzyszeniem Chorągiew Ziemi Górnośląskiej z Gliwic w zakresie współorganizacji wydarzeń historycznych, rekonstrukcyjnych przeznaczonych dla członków bractwa rycerskiego, mieszkańców gminy oraz wszystkich zainteresowanych turystów.

Cel szczegółowy I.4 Stan gminnej ewidencji zabytków i rejestru zabytków w zakresie zabytków nieruchomych i ruchomych.

Gminną ewidencją zabytków objęte są 184 obiekty znajdujące się w granicach Gminy Toszek, w tym 38 z nich wpisano do rejestru zabytków województwa śląskiego. Samo miasto Toszek zostało wpisane do w/w rejestru zabytków w 1953 r. ze względu na swój charakterystyczny układ urbanistyczny, ruralistyczny, ciekawą architekturę obronną oraz zabudowę mieszczańską, a także z uwagi na niezwykle warunki krajobrazowo-przyrodnicze.

*fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Toszku –
Rynek w Toszku*

Cel szczegółowy I.5 Działania podjęte w celu rewitalizacji najważniejszych obiektów zabytkowych

Z pewnością największą atrakcją turystyczną na terenie Gminy Toszek jest zamek leżący „na wzgórzu ciszy”. W 2015 r. została ukończona realizacja projektu „Rewitalizacja Gotyckiej Wieży zamkowej z przeznaczeniem na Centrum Ekspozycji Historycznych Zamek w Toszku oraz rewitalizacja budynku stajni wraz z zagospodarowaniem otoczenia.” W/w projekt współfinansowany był przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

W ramach w/w inwestycji przeprowadzono:

- 1) renowację oraz aranżację gotyckiej wieży zamkowej,
- 2) renowację dachu budynku stajni i wieży,
- 3) renowację i konserwację elewacji budynku stajni wraz z portalem,
- 4) modernizację infrastruktury budynku byłych stajni (remont sieci kanalizacyjnej w budynku byłych stajni i wieży wraz z podłączeniem jej do sieci miejskiej),
- 5) odtworzenie instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz centralnego ogrzewania w wieży zamkowej,
- 6) wymiana instalacji elektrycznej i oświetlenia w wieży zamku w Toszku,
- 7) zakup wyposażenia wieży,
- 8) zagospodarowanie otoczenia zamku.

foto. archiwum Urzędu Miejskiego w Toszku – wieża zamkowa w trakcie renowacji

Cel szczegółowy I.6 Wysokość dofinansowań do remontów rejestrowych obiektów zabytkowych nie będących własnością gminy

W roku 2014 na podstawie Uchwały Nr XLVII/510/ 2014 Rady Miejskiej w Toszku z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie udzielenia dotacji w 2014 roku z budżetu Gminy Toszek na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków n/w podmioty otrzymały dotacje celowe:

- 1) Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marcina Biskupa w Paczynie - prace remontowo-konserwatorskie XVII-wiecznej drewnianej dzwonnicy – kwota udzielonej dotacji 15.000,00 zł,

fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Toszku – dzwonnica w Paczynie (przed i po pracach remontowych)

- 2) Parafia p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Toszku - wymiana kinkietów oświetlających główną nawę Kościoła z dwu-świecznikowym na trzy-świecznikowe i z jedno-świecznikowych na dwu-świecznikowe wraz z wymianą kinkietów oświetlających nawy boczne i obrazy stacji Drogi Krzyżowej z jedno-świecznikowych na dwu-świecznikowe - kwota udzielonej dotacji 14.811,22 zł.

*fot. archiwum Parafii
p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Toszku*

Cel szczegółowy I.7 Sposoby i formy informowania o możliwościach uzyskania dotacji na zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Pracownicy Urzędu Miejskiego w Toszku na bieżąco informowali zarówno organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, jak i jednostki organizacyjne o możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych na działania związane z ochroną zabytków i opieką nad nimi. Informacje przekazywane były telefonicznie, pocztą elektroniczną oraz przy wykorzystaniu strony internetowej www.toszek.pl i lokalnego czasopisma poprzez publikację różnego rodzaju wiadomości, w szczególności w postaci plakatów i ogłoszeń.

Cel szczegółowy I.8 Przeprowadzone konkursy na wsparcie realizacji zadań publicznych w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

Gmina Toszek od lat wspiera organizacje pozarządowe udzielając im dotacji celowych na realizację zadań publicznych w ramach trybu pozakonkursowego (tzw. „małe granty”), zgodnie z art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t.j. Dz. U z 2016 r. poz. 1817), przyczyniając się tym samym do rozwoju dziedzictwa kulturowego i pamięci historycznej.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego w latach 2014-2015 nie były organizowane konkursy na realizację zadań publicznych.

Cel szczegółowy I.9 Stan iluminacji najważniejszych zabytków

Do najważniejszych zabytków w Gminie Toszek z pewnością należy zamek, który jest wizytówką miasta oraz Kościół p.w. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej.

Stan iluminacji zarządzanego przez Centrum Kultury „Zamek w Toszku” zabytku należy ogólnie ocenić jako niesatysfakcjonujący, ze względu na wysokie koszty utrzymania i eksploatacji oraz zużycie znacznej części elementów.

fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Toszku – Kościół p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Toszku

fot. arch. Centrum Kultury „Zamek w Toszku”

PRIORYTET II: SPRAWNE I NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE ZASOBEM DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Cel szczegółowy II.1 Liczba prac studialnych i ewidencyjnych (studia historyczno-urbanistyczne, studia krajobrazowe, katalogi typów zabudowy regionalnej itp.)

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzano prac studialnych i ewidencyjnych.

Cel szczegółowy II.2 Zakres obowiązków pracownika na stanowisku zajmującym się ochroną dziedzictwa kulturowego i opieką nad zabytkami

Do zakresu obowiązków pracownika na stanowisku zajmującym się ochroną dziedzictwa kulturowego i opieką nad zabytkami należy w szczególności:

- 1) prowadzenie ewidencji placówek upowszechnienia kultury,
- 2) prowadzenie ewidencji zabytków i dóbr kultury znajdujących się na terenie gminy oraz współdziałanie w tym zakresie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- 3) przyjmowanie zawiadomień o odkryciu w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem,
- 4) organizowanie współpracy z innymi niż gminne instytucje kultury organizacjami społecznymi prowadzącymi działalność w zakresie kultury i sztuki, ruchu amatorskiego i artystycznego, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Cel szczegółowy II.3 Liczba prelekcji oraz imprez popularyzatorskich dla lokalnej społeczności na temat najcenniejszych wartości lokalnego dziedzictwa kulturowego

W latach 2014–2015 Urząd Miejski w Toszku, przy okazji świąt upamiętniających ważne wydarzenia historyczne (Dzień Niepodległości, 3 Maja, Rocznic Powstań Śląskich), zorganizował we współpracy ze społecznością lokalną prelekcje związane z lokalną historią i dziedzictwem kulturowym. We wskazanym okresie miało miejsce sześć takich prelekcji. Ponadto jednostki organizacyjne gminy podjęły n/w działania:

- 1) Centrum Kultury Zamek w Toszku:
 - a) konkurs kroszonkarski i „Wystawa kroszonek” - organizowane corocznie przez Dział Bibliotek,
 - b) „Brewerie Toszeckie 2014” oraz „Brewerie Toszeckie 2015” - wydarzenia historyczne promujące toszecki zamek i jego bogatą historię,
 - c) wykłady wygłoszone w Centrum Ekspozycji Historycznych w 2015 r.,
 - d) konkurs na potrawę świąteczną 2015 - wydarzenie, podczas którego prezentowane są potrawy świąteczne, w tym najczęściej charakterystyczne dla tutejszego regionu,
 - e) wystawy zorganizowane w Centrum Ekspozycji Historycznych w 2015 r.:
 - "Zamek na dawnej karcie pocztowej",
 - wystawa prac laureatów Wojewódzkiego Konkursu "Ratowanie zabytków naszej małej ojczyzny",
 - "Browary Górnego i Dolnego Śląska" - wystawa kufli, historycznych podkładek, naczyń browarniczych.
- 2) Szkoła Podstawowa im. Gustawa Morcinka w Toszku:
 - a) konkurs Edukacja Regionalna w szkole - etap rejonowy,

- 3) Szkoła Podstawowa w Kotulinie:
 - a) corocznie od trzynastu lat w grudniu placówka organizuje imprezę środowiskową kultywującą zwyczaje i tradycje śląskie oraz gwarę śląską, impreza ma na celu integrację środowiska,
- 4) Gimnazjum im. Ireny Sendler w Toszku:
 - a) wystawa "Miejsca pamięci w Toszku" - dostępna od maja do końca czerwca 2015 r. w holu budynku Ratusza w Toszku.

fot. archiwum Centrum Kultury „Zamek w Toszku” – Browarie Toszeckie 2015 r.

Cel szczegółowy II.4 Sposoby uzgodnionej współpracy z policją i strażą pożarną w sprawie ochrony p.poż. i ochrony elementów zabytkowych przed kradzieżą i nielegalnym wywozem

Uzgodnienia w sprawie współpracy z policją powinny być dokonywane przez administratorów lub właściciela/li poszczególnych zabytków. Dotyczy to w głównej mierze przedstawicieli kościoła, ze względu na sakralny charakter obiektów ruchomych, również co do ochrony przeciwpożarowej – to na administratorze, bądź właścicielu zabytkowego obiektu nieruchomego ciąży sposób jego ochrony od ognia.

Problemem mogą okazać się obiekty opuszczone, niezamieszkałe i pozostawione bez nadzoru, czego najlepszym przykładem jest toszecki browar. Ochrona przeciwpożarowa oparta jest głównie na standardowych działaniach ratowniczo-gaśniczych podejmowanych z chwilą wezwania jednostek Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczej Straży Pożarnej, w momencie pojawienia się zagrożenia.

Szczegóły dotyczące ochrony przeciwpożarowej zawarte są w Instrukcjach Bezpieczeństwa Pożarowego danych instytucji. Ponadto jednostki organizacyjne posiadają polisy ubezpieczeniowe, które obejmuje swym zasięgiem również kradzież mienia instytucji.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano informacji dotyczących automatycznych systemów alarmowania straży o pożarze w tych obiektach.

Cel szczegółowy II.5 Liczba utworzonych szlaków turystycznych, tras rowerowych, ścieżek edukacyjnych, przyrodniczych itp.

Historia Gminy Toszek sięga epoki kamiennej - świadczą o tym znaleziska archeologiczne. Odkrycie monet rzymskich na wzgórzu zamkowym pozwala przypuszczać, że wiodła tędy jedna z dróg „bursztynowego szlaku”. Fragmenty naczyń znalezione na wzgórzu zamkowym potwierdzają hipotezę o istnieniu w tym miejscu osady z IV i V wieku.

Na terenie gminy istnieją dwie ścieżki przyrodniczo-kulturowe:

- 1) ścieżka dydaktyczno-przyrodnicza Fazaniec, położona na północno-wschodnim obszarze gminy, która obejmuje najlepiej zachowane siedliska o znaczeniu europejskim. W lesie tym zachowały się stare drzewostany dębowe, grabowe i bukowe, w których drzewa osiągają wiek ponad 210 lat.

*fol. archiwum
Urzędu Miejskiego w Toszku*

- 2) szlak Via Regia – droga św. Jakuba – odcinek paneuropejskiej trasy dawnego szlaku pielgrzymkowego, który prowadzi z Europy Wschodniej do Santiago de Compostela w Hiszpanii, przebiegającej przez Toszek, a oznaczony muszlą.

Poza tymi trasami turystycznymi mającymi swoje odnogi w całej Europie, teren Gminy Toszek przecinają lokalne drogi turystyczne wiodące przez ciekawe pod względem historycznym zakątki, do których możemy zaliczyć:

- 1) szlaki piesze:
 - a) Szlak Powstańców Śląskich (niebieski),
 - b) Szlak Okrężny wokół Gliwic (żółty),
 - c) Szlak Stulecia Turystyki (zielony),
- 2) trasy rowerowe:
 - a) w poszukiwaniu Złotej Kaczki,
 - b) Kot,
 - c) Razem czy osobno,
 - d) Szlak Zabytków Ziemi Toszeckiej.

W latach 2014-2015 na terenie Gminy Toszek nie utworzono nowych szlaków turystycznych, tras rowerowych, ani ścieżek edukacyjnych i przyrodniczych, jednakże podjęto działania rewitalizacyjne i popularyzatorskie.

fot. arch. Urzędu Miejskiego w Toszku

Cel szczegółowy II.6 Stan oznakowania szlaków turystycznych i obiektów zabytkowych

Na terenie Gminy Toszek są postawione tablice informacyjne z zaznaczonymi trasami rowerowymi oraz w/w szlakami turystycznymi (tablica w parku przy ul. Tarnogórskiej w Toszku oraz tablica na drodze prowadzącej na toszecki zamek).

Zamek jest jedynym obiektem zabytkowym leżącym na terenie Gminy Toszek, który jest oznakowany. Na jego terenie, który jest czynną atrakcją turystyczną, można znaleźć opis dotyczący historii zamku, a także posłuchać w języku polskim, niemieckim i angielskim oraz w wersji dla dzieci informacji o poszczególnych częściach obiektu. Pomieszczenia zamku są nazwane i opisane.

Ponadto przy wjeździe i wyjeździe z Toszka przy trasie wiodącej z Bytomia do Opola znajdują się tablice informujące o możliwości dojechania do zamku oraz z trasy nr 40 przed wjazdem i przy wyjeździe z miejscowości Niewiesz. Oznakowanie dojazdu do zabytku wymaga jednak uzupełnienia i rozszerzenia.

Cel szczegółowy II.7 Ilość utworzonych, zmodernizowanych elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki kulturowej

W lipcu 2015 r. utworzono Centrum Ekspozycji Historycznych zrewitalizowanej wieży zamkowej w ramach realizacji projektu „Rewitalizacja Gotyckiej Wieży Zamkowej z przeznaczeniem na Centrum Ekspozycji Historycznych Zamek w Toszku oraz rewitalizacja budynku stajni wraz z zagospodarowaniem otoczenia”, współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013.

Podziemia toszeckiego zamku pociągają i ekscytują, jednak przede wszystkim uczą. Średniowieczny jarmark z atrakcjami multimedialnymi w przystępny i ciekawy sposób prezentuje dawne miary, sposoby ważenia i pisania. By móc się na nim znaleźć trzeba pokonać tajemniczy tunel czasu. W najciemniejszych zakamarkach podziemia można spotkać duchy skazańców i legendarną Białą Damę.

*fot. archiwum Centrum Kultury Zamek w Toszku –
podziemia toszeckiego zamku*

Centrum Ekspozycji Historycznych toszeckiego zamku dysponuje trzema salami wystawienniczymi. W pierwszej znajduje się wystawa stała o historii obiektu i bogatym dziedzictwie historycznym Toszka. W sali ekspozycyjnej na trzecim piętrze znajduje się makietą zamku, która przenosi w czasy świetności zabytku i ukazuje obiekt zgodny ze stanem z XVII wieku. Szczyt wieży to również przestrzeń ekspozycyjna, w której prezentowane są wystawy czasowe. Przy słonecznej aurze z okien wieży zobaczyć można nie tylko część Toszka, ale i Górę Świętej Anny, czy najwyższe wzniesienie grzbietu Chełmna na Wyżynie Śląskiej, o wysokości 408 m n.p.m., jak również zarys Beskidów.

*fot. PROMAFOT A. Morciniec –
makieta toszeckiego zamku*

Sala multimedialna to miejsce, które służy jako centrum spotkań - obecnie są tam organizowane prelekcje, spotkania, prezentacje, kameralne koncerty, szkolenia, spotkania biznesowe, kameralne seminarium, a to wszystko w niebanalnej scenerii zabytkowego zamku.

fot. archiwum Centrum Kultury „Zamek w Toszku” – sala multimedialna na zamku w Toszku

PRIORYTET III: DZIAŁANIA EDUKACYJNE SKIEROWANE DO SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH W CELU BUDOWANIA TOŻSAMOŚCI KULTUROWEJ ORAZ PROMOCJA ZEWNĘTRZNA WARTOŚCI KULTUROWYCH REGIONU

Cel szczegółowy III. 1 Liczba i rodzaj zrealizowanych konkursów, wystaw, kiermaszy, festynów, rajdów z dziedzictwem kulturowym w tle

Działania związane z promocją dziedzictwa historyczno-kulturowego podejmowane były przez jednostki organizacyjne gminy w szczególności w n/w zakresie:

- 1) Urząd Miejski w Toszku:
 - a) coroczna organizacja Toszeckiego Jarmarku Adwentowego,
 - b) udział w międzynarodowych targach turystycznych „W stronę słońca”, na których przedstawiciele gminy obecni byli zarówno w 2014 r., jaki i w 2015 r.,
 - c) uczestnictwo w targach turystyki regionalnej „Róża Regionów”, podczas których promowano Gminę Toszek oraz jej walory historyczne, kulturowe i turystyczne,
 - d) zapoznanie młodego pokolenia z historią obiektów zabytkowych i skierowanie ich zainteresowania na opiekę nad nimi poprzez organizację konkursów w wyszukiwaniu elementów zabytkowego wyposażenia wnętrz w najbliższym otoczeniu dzieci i młodzieży szkolnej,
 - e) działania o charakterze edukacyjnym, propagatorskim, adresowane do społeczności lokalnej by wzmocnić ich więź społeczną,
- 2) Centrum Kultury „Zamek w Toszku”:
 - a) konkurs kroszonkarski i „Wystawa kroszonek” - organizowane corocznie przez Dział Bibliotek,
 - b) „Brewerie Toszeckie 2014” oraz „Brewerie Toszeckie 2015” - wydarzenia historyczne promujące toszecki zamek i jego bogatą historię,
 - c) wykłady wygłoszone w Centrum Ekspozycji Historycznych w 2015 r.,
 - d) konkurs na potrawę świąteczną 2015 - wydarzenie, podczas którego prezentowane są potrawy świąteczne, w tym najczęściej charakterystyczne dla tutejszego regionu,
 - e) wystawy zorganizowane w Centrum Ekspozycji Historycznych w 2015 r.:
 - "Zamek na dawnej karcie pocztowej",
 - wystawa prac laureatów Wojewódzkiego Konkursu "Ratowanie zabytków naszej małej ojczyzny",
 - "Browary Górnego i Dolnego Śląska" - wystawa kufli, historycznych podkładek, naczyń browarniczych,
- 3) Szkoła Podstawowa im. Gustawa Morcinka w Toszku:
 - a) Powiatowy Konkurs Recytatorski,
 - b) jarmark bożonarodzeniowy - kiermasz,
 - c) Festyn Rodzinny - kiermasze, wystawy,
 - d) typowe uroczystości szkolne związane ze świętami okolicznościowymi (Dzień Matki, Dzień Dziecka, apele z okazji Święta 3 Maja, czy Święta Odzyskania Niepodległości i wiele innych),
- 4) Szkoła Podstawowa w Kotulinie:
 - a) występy uczniów podczas kiermaszu bożonarodzeniowego organizowanego przez sołectwo Kotulin,
 - b) „Dzień Regionu” - dwa kiermasze książki z Tuliszkowa w ciągu roku szkolnego,
 - c) uroczystości szkolne - wigilie klasowe, Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Matki,
 - d) kultywowanie zwyczajów szkolnych w ciągu całego roku szkolnego,

- e) wystawa stała – „Izba pamięci” - sprzęty gospodarstwa domowego, stare zabawki i stroje śląskie,
 - f) konkurs z języka mniejszości narodowej – języka niemieckiego,
 - g) udział uczniów w konkursach gwary śląskiej w Wielowsi, w Izbicku i w Gliwicach – medalowe lokaty uczniów,
- 5) Gimnazjum im. Ireny Sendler w Toszku:
- a) wystawa fotograficzna,
 - b) opracowanie w języku polskim i niemieckim: "Miejsca pamięci w Toszku" (maj - czerwiec 2015),
 - c) stoisko kiermaszowe w czasie Jarmarku Adwentowego w Toszku.

fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Toszku – Toszecki Jarmark Adwentowy

Cel szczegółowy III. 2 Sposób wprowadzenia kwestii dziedzictwa kulturowego regionu do systemu edukacji szkolnej

Dziedzictwo kulturowe jest kwestią wyboru i akceptacji przez dziedziczących. W trosce o spadek kulturowy zostawiony przez minione pokolenia i relikty przeszłości placówki oświatowe Gminy Toszek wprowadziły własne programy edukacyjne dotyczące dziedzictwa kulturowego regionu do systemu edukacji szkolnej, co prezentuje się w następujący sposób:

- 1) Szkoła Podstawowa w Kotulinie:
 - a) przygotowanie uczniów do konkursów gwarowych,
 - b) zbieranie zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez:
 - izbę pamięci,
 - przepisy kulinarne,
 - podania i legendy,
 - c) dbałość o gwarę śląską – impreza środowiskowa „Dzień Regionu”,
 - d) ścieżka edukacyjna w klasie trzeciej wynikająca z podstawy programowej, a dotycząca swojego regionu i dziedzictwa kulturowego,
 - e) opracowanie przez nauczyciela historii Kotulina oraz lokalnych zwyczajów i legend – wydano dwie książki, z których korzysta się w procesie dydaktycznym,
- 2) Szkoła Podstawowa im. Gustawa Morcinka w Toszku:
 - a) najbardziej istotne znaczenie mają tutaj lekcje, podczas których przybliżana jest kwestia dziedzictwa kulturowego regionu,
 - b) wycieczki edukacyjne,
 - c) wyjścia do teatru, kina,
 - d) spotkania - warsztaty, konkursy, festyny,
- 3) Szkoła Podstawowa w Paczynie:
 - a) kwestia dziedzictwa kulturowego regionu wprowadzono do programu wychowawczego szkoły,
 - b) tematyka regionalizmu i dziedzictwa kulturowego znajduje się w treściach nauczania przedmiotów: godzin z wychowawcą, historii i plastyki,
- 4) Gimnazjum im. Ireny Sendler w Toszku:
 - a) lekcje o tematyce regionalnej w ramach zajęć z języka polskiego, historii, plastyki, języka mniejszości narodowej,
 - b) udział i sukcesy uczniów w konkursach historycznych i plastycznych o tematyce regionalnej organizowane przez Wojewódzki Ośrodek Metodyczny Katowice, instytucje muzealne czy poszczególne szkoły: dwukrotnie tytuł laureata dla uczennicy w Konkursie Wiedzy Historycznej o Regionie: w roku 2014 - "Henryk Sławik – ocalić od zapomnienia", w roku 2015 - "Trzeba pamiętać. Rok 1945 na Górnym Śląsku",
 - c) udział nauczycieli w konferencjach szkoleniowych o tematyce regionalnej:
 - VI Powiatowa Konferencja Regionalna (organizator: Powiatowa Biblioteka Publiczna w Gliwicach) - Pławniowice (październik 2014 r.), VII Powiatowa Konferencja Regionalna - Toszek (październik 2015 r.),
 - od września 2015 r. innowacja pedagogiczna z historii w klasie pierwszej: "Moje miejsce w regionie – dziedzictwo kulturowe Śląska" (rok szkolny 2015/2016),
 - d) wycieczka szkolna do Skansenu Wsi Opolskiej w Opolu na Jarmark Wielkanocny, współpraca z Domem Współpracy Polsko-Niemieckiej, muzeum w Gliwicach.

Cel szczegółowy III. 3 Liczba wydawnictw (w tym folderów promocyjnych, map, przewodników) związanych z historią i dziedzictwem kulturowym Gminy Toszek

Gmina Toszek wykorzystuje zabytki i dziedzictwo kulturowe w procesie kreowania swojego wizerunku poprzez wydawanie folderów, broszur, eleganckich pocztówek oraz w postaci materiałów multimedialnych, tj. informacja na stronie www.toszek.pl oraz na płytkach CD i pendrive – „Wirtualny Spacer”.

Wśród prowadzonych działań wymienić należy:

- 1) wprowadzenie zintegrowanego systemu informacji wizualnej, za pomocą instalacji na obiektach zabytkowych tablic informacyjnych z krótką ich charakterystyką,
- 2) publikacje promujące lokalne zabytki i dziedzictwo kulturowe Gminy Toszek w postaci:
 - a) folderu promocyjnego „Zobacz, zainwestuj, zamieszkać” – wydano 1000 szt. do grudnia 2014 r.,
 - b) kieszonkowych informatorów turystycznych Gminy Toszek – wydano 2000 szt. do grudnia 2014 r.,
 - c) map turystycznych „Mapa skarbów Gminy Toszek” – w ilości 3000 szt. do sierpnia 2014 r.,
 - d) albumów (wydzieranek) z widokówkami Gminy Toszek – 1000 szt., sierpień 2014 r.,
 - e) kart do gry z zabytkami Gminy Toszek – 1000 szt., sierpień 2014 r.
 - f) kalendarium imprez organizowanych przez Centrum Kultury „Zamek w Toszku” - nakład 2.000 szt.,
 - g) ulotki promujące Centrum Ekspozycji Historycznych Zamek w Toszku - nakład 10.000 szt. – 2015 r.
 - h) książki „Historia oraz dziedzictwo kulturowe Kotulina i okolic” – współfinansowanej przez Centrum Kultury „Zamek w Toszku” w nakładzie 1.000 sztuk.

fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Toszku – wybrane publikacje promocyjne Gminy Toszek

Cel szczegółowy III. 4 Sposoby wynagradzania właścicieli zabytków za najlepiej przeprowadzony remont

W okresie sprawozdawczym nie podejmowano działań w powyższym zakresie.

Cel szczegółowy III. 5 Sposoby i zakres współpracy z mediami w celu promocji zabytkowego zasobu gminy

W ramach realizowanych działań związanych ze współpracą z mediami w okresie sprawozdawczym na bieżąco ukazywano i promowano lokalne zabytki. Działania te obejmowały zarówno publikacje artykułów w prasie lokalnej, t.j.:

- „Po troszku o Toszku”,
- „Nowiny Gliwickie”,
- „Dziennik Zachodni”
- „Strzelec Opolski”,

jak również przygotowanie multimedialnych materiałów dziennikarskich przy współpracy z regionalną telewizją:

- Sfera TV,
- Telewizja TVT

oraz ich ukazanie w telewizji, na stronach internetowych portali turystycznych, takich jak:

- www.polskaniezwykla.pl,
- www.polskieszlaki.pl,
- www.polskiezabytki.pl,
- www.palaceslaska.pl,
- www.zabytek.pl,
- www.slaskie.travel.pl,

i kanale YouTube Gminy Toszek.

Ponadto na terenie toszeckiego zamku każdego roku odbywają się rozmaite wydarzenia artystyczne, które przyciągają liczne grono turystów i są objęte patronatami medialnymi zarówno lokalnych, jak i regionalnych gazet, telewizji i radiostacji. W ramach współpracy proponuje się nie tylko wydarzenie, ale także zabytek. W drugiej połowie 2015 r. została wykupiona reklama Centrum Ekspozycji Historycznych w magazynie kulturalnym „Ultramaryna”.

Cel szczegółowy III. 6 Ilość zainstalowanych punktów informacji turystycznej

Na terenie toszeckiego zamku znajdują się cztery informatory audio mówiące o zamku i jego historii. Bezpośrednie informacje turysta może uzyskać również w recepcji Centrum Ekspozycji Historycznych oraz w biurze instytucji. Na terenie obiektu znajduje się jedna gablota informacyjna i tablica z historią zamku.

Cel szczegółowy III. 7 Ilość inicjatyw obywatelskich na niwie ochrony dziedzictwa kulturowego (stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, sposoby ich współpracy z samorządem)

Centrum Kultury „Zamek w Toszku” od wielu lat, także w okresie 2014-2015 współpracowało ze Stowarzyszeniem Choraągiew Ziemi Górnośląskiej z Gliwic, które było partnerem wydarzeń historycznych, rekonstrukcyjnych, organizowało także warsztaty rycerskie na terenie zamku, zarówno dla członków bractwa, jak i mieszkańców gminy oraz zainteresowanych turystów.

fot. archiwum Centrum Kultury „Zamek w Toszku” - Browarie Toszeckie

Cel szczegółowy III. 8 Działania podjęte w sprawie reklamy i promocji imprez ponadlokalnych

Do największych imprez o charakterze ponadlokalnym w latach 2014–2015 należy zaliczyć Browarie Toszeckie, Dni Toszka, Oktoberfest, Kwitnący Toszek oraz Toszecki Jarmark Adwentowy.

Każde z powyższych wydarzeń było promowane na szeroką skalę poprzez:

- 1) lokalną telewizję (Sfera TV, Telewizja TVT),
- 2) lokalne radiostacje (m.in. Radio Park, CCM, Radio Silesia),
- 3) czasopisma:
 - a) Nowiny Gliwickie,
 - b) Strzelec Opolski,
 - c) Po troszku o Toszku,
 - d) Fakt,
 - e) Gazeta Prawna,
- 4) ogólnopolski magazyn historyczny „Mówią Wieki”,
- 5) strony internetowe: www.zamektoszek.eu, www.toszek.pl, strona Lokalnej Grupy Działania (wówczas Spichlerz Górnego Śląska), strony i portale zaprzyjaźnionych instytucji kultury,
- 6) informacja o wydarzeniach w formie plakatów docierała do mieszkańców Gliwic, Zabrza, Bytomia, Strzelec Opolskich oraz mniejszych miejscowości powiatu gliwickiego.

Podsumowanie

Zadania określone w „Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Miejsko-Wiejskiej Toszek” realizowane były w latach 2014-2015 poprzez podejmowanie działań prawnych, finansowych i programowych samorządu z posiadaczami i użytkownikami obiektów zabytkowych oraz lokalnymi organizacjami pozarządowymi. Główny obowiązek dbania o właściwy stan tych obiektów spoczywa jednak na ich właścicielach i dysponentach. To oni ponoszą bowiem koszty związane z pracami remontowymi i konserwatorskimi.

W kolejnych latach realizacji przedmiotowego programu (2016-2017) planuje się dalsze wspieranie inicjatyw trzeciego sektora, zarządców oraz indywidualnych właścicieli zabytków w sferze opieki nad nimi. Prognozuje się także wsparcie przedsięwzięć, w szczególności poprzez udzielenie dotacji celowych na prace związane z rewitalizacją i przywróceniem dawnej świetności wyeksploatowanych zabytków.

Realizacja gminnego „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Miejsko-Wiejskiej Toszek na lata 2014-2017” stanie się pewnie okazją do analizy i wyciągnięcia wniosków na przyszłość, które mogą okazać się pomocne przy formułowaniu priorytetów kolejnych opracowań związanych z ochroną zabytków.

fot. archiwum Urzędu Miejskiego w Toszku

UZASADNIENIE

Uchwałą Nr XXXIX/419/2013 Rady Miejskiej w Toszku z dnia 20 listopada 2013 r. został przyjęty gminny "Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miejsko-Wiejskiej Toszek na lata 2014-2017". Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz.1446 z późn. zm.) burmistrz sporządza, co dwa lata, sprawozdanie z jego realizacji, które przedstawia radzie gminy.

Załącznik do przedmiotowej uchwały prezentuje zakres działań podejmowanych przez samorząd Gminy Toszek w zakresie opieki nad zabytkami w okresie sprawozdawczym przypadającym na lata 2014-2015.

Podjęcie przedmiotowej uchwały stanowi w świetle art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) realizację ustawowego wymogu odniesienia się przez Radę Miejską w Toszku do przedłożonego przez Burmistrza Toszka sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami, tym samym podjęcie niniejszego aktu wydaje się uzasadnione.